

JØRN LIER HORST

SALAKULJETTAJAN TALO

Suomentanut Päivi Kivelä

Helsingissä Kustannusosakeyhtiö Otava

Norjankielinen alkuteos *CLUE – Smuglerhuset*

First published in Norway by Kagge Forlag AS 2019

Copyright © Jørn Lier Horst & Kagge Forlag AS 2019

Published by agreement with Salomonsson Agency

Suomenkielinen laitos © Kustannusosakeyhtiö Otava 2025

Suomentanut Päivi Kivelä

Tekstin- ja tiedonlouhinta kielletty.

ISBN 978-951-1-49588-8

OTAVA
KIRJAPAINO

Keuruu 2025

Cecilia Gaathe asuu Täysihoitola Helmessä. Hänen isänsä Alan W. Gaathe on täysihoitolan omistaja ja johtaja. Cecilian äiti Iselin Gaathe hukkuu mystisesti Venepoukamassa edellisenä kesänä.

Leo Bast on juuri muuttanut Venepoukamaan. Hän asuu täysihoitolan yksityisellä puolella äitinsä Rebekan kanssa, joka on palkattu hotellin johtajaksi. Leon vanhemmat ovat eronneet. Hänen isänsä on toimittaja ja asuu Dubaissa.

Une Flaker asuu vanhempiansa ja kahden veljensä kanssa vanhassa kalastajan talossa Venepoukaman itäpuolella. Unen isä Widar Flaker on kalastaja ja äiti on opettaja kaupungissa.

Egon on Unen koira. Sen nimi on Egon, koska se on egoistinen ja itsepäinen ja toimii lähes aina oman päänsä mukaan. Polvenkorkuisella sekarotuisella Egonilla on kihara ruskea turkki, pitkä häntä ja kostea kuono. Egonin väitetään polveutuvan poliisikoirasta.

Täysihoitola Helmi

Täysihoitola Helmen rakennutti Cecilian isoisän isoisä yli sata vuotta sitten. Silloin vieraat tulivat höyrylaivalla syvänmerenlaituriin tai junalla kaupunkiin, mistä jatkoivat hevosvaunuilla rannikolle. Sodan aikana saksalaiset valtasivat täysihoitolan upseerien asunnoksi. Sen jälkeen omistajia oli useita, kunnes Cecilian äiti ja isä ostivat talon, kunnostivat sen ja alkoivat vuokrata huoneita vieraille. Cecilia ja hänen isänsä asuvat täysihoitolan yläkerrassa yksityisellä puolella, samoin kuin Leo ja hänen äitinsä. Cecilian tornihuone kohoaa korkealle täysihoitolan yläpuolelle.

Sisältö

1. Tutkimusretki.....	9
2. Mäntysaari	16
3. Sormus.....	22
4. Video	29
5. Kultaseppä	35
6. Sillan yli	40
7. Talossa sisällä	46
8. Ullakolla.....	52
9. Kaasupullot.....	59
10. Savupiiput.....	65
11. Sanat	71
12. Varkaus	79
13. Monta pöytäliinaa.....	82
14. Rakoja	86
15. Huone	90
16. Todisteet.....	95
17. Pieni tyhjä pussi.....	101
18. Suunnitelma	105
19. Tornivankila.....	110
20. Katolla	115
21. Maa järisee.....	119
22. Sillan romahdus	122
23. Täyttä kaasua	126
24. Hääpäivä	131
GEORG WILHELM FRIEDRICH HEGEL...	137

”MINERVAN PÖLLÖ ALOITTAA
LENTONSA ILLAN HÄMÄRTÄESSÄ.”

GEORG WILHELM FRIEDRICH HEGEL,
1770–1831

1. luku

Tutkimusretki

Cecilia siirsi kukkamaljakkoa kauemmaksi pöydällä ja avasi rullalle käärityn merikartan.

”Hetkinen!” Leo sanoi. ”Tee tuo uudestaan.”

Cecilia huokaisi. Siitä asti kun he olivat päättäneet lähteä Mäntysaareen tutkimaan Salakuljettajan taloa, Leo oli halunnut kuvata valmistelut videolle.

Kameran Leo sai isältään lahjaksi kesäloman alkaessa. Se oli uusinta mallia ja vain tulitikkurasian kokoinen. Leon puhelimesta oli kameraan langaton yhteys, niin että Leo pystyi katsomaan kuvaa puhelimen näytöltä.

Hän käynnisti kameran ja nyökkäsi Cecilialle merkiksi, että tämä avaisi kartan uudestaan.

Une kumartui katsomaan. Hän oli yhtä innostunut tutkimusretken videoinnista kuin Leokin.

”Olemme tässä”, hän sanoi ja painoi sormensa kartalle Venepoukaman pohjukassa täysihoitola Helmen kohdalle.

Leo käänsi kameran poispäin terassilta, jolla he istuivat. Purjevene oli matkalla avomerelle. Aurinko kimalsi aalloilla ja muutama lokki leijaili korkealla taivaalla. Pysäköintipaikalla täysihoidtolan edessä uudet kesävieraat nostelivat matkatavaroita autosta.

Leo käänsi kameran takaisin karttaa kohti ja kuvasi kun Une kuljetti sormeaan pitkin rannikkoa.

”Salakuljettajan talo on tässä”, Une sanoi ja osoitti lähes nelikulmaista saarta, jonka erotti mantereesta hyvin kapea salmi. ”Sinne on veneellä vähintään puolen tunnin matka.”

”Näyttäkää valokuvaa”, Leo kehotti katsellen puhelin-taan.

Cecilia otti vanhan valokuvan Salakuljettajan talosta ja piteli sitä kameran edessä. Kuva löytyi, kun lukkoseppä avasi seinään upotetun kassakaapin täysihoidtolan entisessä johtajanhuoneessa. Siinä näkyi kaksikerroksinen valkoiseksi maalattu talo, jossa oli jyrkkä harjakatto, torni, parvekkeita, ulokkeita, lisäsiipiä ja kolme suurta savupiippua ja leveä kuisti.

”Pyydetään Vanhaa Timiä taas kertomaan”, Une ehdotti nyökäten kohti terassin päässä olevaa pöytää, jonka ääressä Vanha Tim istui.

Tim Tallakstad oli entinen merimies, joka oli asunut koko ikänsä Venepoukamassa ja tiesi kaiken mitä siellä oli tapahtunut. Hän kävi joka päivä täysihoidtolassa kahvilla.

Leo lähti kävelemään kamera kädessä pöydän luo ja Une kääri kartan kokoon.

”Voisitko kertoa Mäntysaaresta ja Salakuljettajan talosta?” Leo kysyi.

Vanha Tim laski kahvikupin kädestään.

”Olen jo kertonut kaiken mitä tiedän”, hän sanoi.

”Niin, mutta me teemme nyt videota”, Une selitti.
”Sinun täytyy kertoa kameralle.”

Vanha Tim yskähti ja pyyhkäisi kakunmurut parrastaan.

”Sopiihan se”, hän sanoi ja yskähti uudestaan. ”Talon rakensi William Croft suunnilleen siihen aikaan kun täysihoitola Helmi rakennettiin.”

Hän vaikeni hetkeksi. Nykyään täysihoitolan omisti ja sitä johti Cecilian isä.

”Croft oli rikkaan lordin poika Englannin Hullista, ja sanotaan että hän tuli Norjaan rakkauden vuoksi. Hän osti Mäntysaaren ja rakensi sinne talon unohtaakseen kotimaahan jääneen naisen. Alussa talo ei ollut suuri, melkein pelkkä kesämökki vain, mutta hän laajensi sitä joka vuosi. Rakensi lisäsiiven, toisen kerroksen ja tornin. Sen jälkeen isomman laiturin, oman autotallin, sillan mantereelle ja tien metsän läpi. Mutta sitten rahat loppuivat. Silloin hän ryhtyi salakuljettajaksi.”

Vanha Tim joi kahvia.

”Tiedätte kai mitä salakuljettaja tekee?” hän kysyi.

Cecilia nyökkäsi.

”Tuo ulkomailta laittomia tavaroita”, hän vastasi.
”Huumeita, olutta, viiniä ja viinaa.”

”Olut, viini ja viina eivät ole laittomia”, Leo huomautti.

”Eivät, mutta on laitonta jos tuo niitä liian paljon eikä maksa tullia”, Vanha Tim sanoi. ”Se on laitonta nykyään ja oli myös sata vuotta sitten. Mutta William Croft ansaitsi hyvin, varsinkin kieltolain aikana. Vuodesta 1916 vuoteen 1927 Norjassa ei saanut myydä viinaa, mutta William Croft toi sitä meriteitse kotimaansa Englannin tehtailta. Hän varastoi sen taloonsa ja myi salaa eteenpäin. Lastit tuotiin merenpuoleisen rannan laiturille ja kuljettiin sieltä sillan yli mantereelle.”

”Kerro kullasta”, Leo pyysi.

”William Croft ei luottanut pankkeihin eikä käyttänyt rahaa”, Vanha Tim jatkoi. ”Hän otti maksun kullassa tai hopeassa ja niillä hän myös maksoi viinan englantilaisille tehtaille. Jotkut kävivät ostamassa suoraan häneltä. Usein asiakas joutui antamaan vihkisormuksensa tai muita koruja maksuksi. Jotkut vedättivät kultahampaansa pois voidakseen ostaa alkoholia.”

Leo hymyili tyytyväisenä kameran takana.

”Kerro siitä miten saari sortuu mereen”, hän kehotti.

”Niin, Mäntysaari oli huono paikka niin isolle talolle”, Vanha Tim aloitti. ”Se ei ole vahvaa peruskalliota vaan maaperä on hiekkakiveä, kalkkikiveä ja savea. Ne murenevat helposti. Jokaisella myrskyllä saaresta lohkeilee palasia. Salakuljettajan talo on rakennettu keskelle